

Office for
**Budget
Responsibility**

Rhagolwg trethi Cymreig

Diweddariad Chwefror 2025

Cynnwys

Pennod 1	Rhagolygon treth wedi'u diweddarau	1
	Cyflwyniad	1
	Treth trafodiadau tir.....	2
	Treth gwarediadau tirlenwi.....	3
Pennod 2	Gwerthuso rhagolygon blaenorol	5
	Cyfraddau treth incwm Cymru.....	5
	Treth trafodiadau tir.....	6
	Treth gwarediadau tirlenwi.....	8

1 Rhagolygon treth wedi'u diweddarau

Cyflwyniad

- 1.1 Cyflwynodd rhagolwg trethi Cymru (WTO) ym mis Rhagfyr 2024 ragolygon treth pum mlynedd ochr yn ochr â Chyllideb ddrafft Llywodraeth Cymru. Roedd yn ymdrin â chyfraddau treth incwm Cymru (WRIT), treth trafodiadau tir (LTT) a'r dreth gwarediadau tirlenwi (LDT), yn ogystal â threthi cyfatebol Llywodraeth y DU sy'n ofynnol i gyfrifo addasiadau grant bloc.¹
- 1.2 Roedd y rhagolygon hynny'n seiliedig ar ein rhagolygon cyllidol ac economi ledled y DU ym mis Hydref 2024, yn ogystal â data derbyniadau newydd a gyhoeddwyd ers hynny.² Mae Llywodraeth Cymru wedi gofyn i ni gyhoeddi rhagolygon wedi'u diweddarau ar gyfer LTT a LDT - gan adlewyrchu'r data alldro a gyhoeddwyd ers y Gyllideb ddrafft ym mis Rhagfyr - ochr yn ochr â'i Chyllideb derfynol ar gyfer 2025-26. Mae'r rhagolygon hyn yn dal i gael eu tanategu gan benderfynyddion o economi a rhagolygon cyllidol Hydref 2024 ar gyfer y DU gyfan.³ Nid yw rhagolygon WRIT wedi'u diweddarau ar gyfer y cyhoeddiad hwn, gyda rhagolwg mis Rhagfyr 2024 felly'n parhau i fod yn ragolwg diweddaraf y WRIT.
- 1.3 Dangosodd bwletin Cyllid Sector Cyhoeddus yr ONS (PSF) a gyhoeddwyd ar 22 Ionawr fod y sefyllfa ddiweddaraf ar gyfer derbyniadau treth incwm hunanasesu ar gyfer y DU gyfan ychydig (£0.2 biliwn) yn uwch na phroffil rhagolwg mis Hydref. Nid ydym eto wedi asesu faint o hyn sy'n ymwneud â threth incwm di-ddifidden a nad yw'n deillio o gynilion, yr elfen sy'n ddarostyngedig i gyfraddau Cymru.⁴ Bydd y taliadau hyn i raddau helaeth yn ymwneud â rhwymedigaethau treth a gronwyd yn 2023-24 a bydd unrhyw oblygiadau ar gyfer cyfraddau Cymru yn cael eu hadlewyrchu yn y rhwymedigaethau alldro terfynol a gyhoeddir gan CThEM yn ddiweddarach eleni.
- 1.4 Bydd golwg gychwynnol ar dreth incwm Cymru a'r DU gyfan yn y dyfodol yn cael ei darparu yn y *rhagolwg Economaidd a chyllidol* nesaf ledled y DU a *chyhoeddiadau rhagolygon treth a gwariant datganoledig* ar 26 Mawrth. Bydd y rhain hefyd yn adlewyrchu'r rhagolygon economaidd a chyllidol ledled y DU wedi'u diweddarau.

¹ Mae'r fethodoleg ar gyfer addasu'r grant bloc wedi'i nodi yn *Y cytundeb rhwng Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y Deyrnas Unedig ar fframwaith cyllidol Llywodraeth Cymru*, Rhagfyr 2016. Nid oes gan yr OBR unrhyw ran uniongyrchol yn y penderfyniadau gwario hyn na thrafodaethau grant bloc, ond mae'r setliadau gwariant yn tynnu ar ein rhagolygon treth.

² Edrychwch ar ein rhagolwg economaidd a chyllidol ym mis Hydref 2024.

³ Cynhyrnodd dadansoddwyr yn Llywodraeth Cymru ragolygon wedi'u diweddarau ar gyfer LTT a LDT ar 7 a 13 Chwefror 2025 yn y drefn honno. Fe wnaeth Pwyllgor Cyfrifoldeb y Gyllideb graffu a chwblhau'r rhagolygon hyn ar 13 Chwefror.

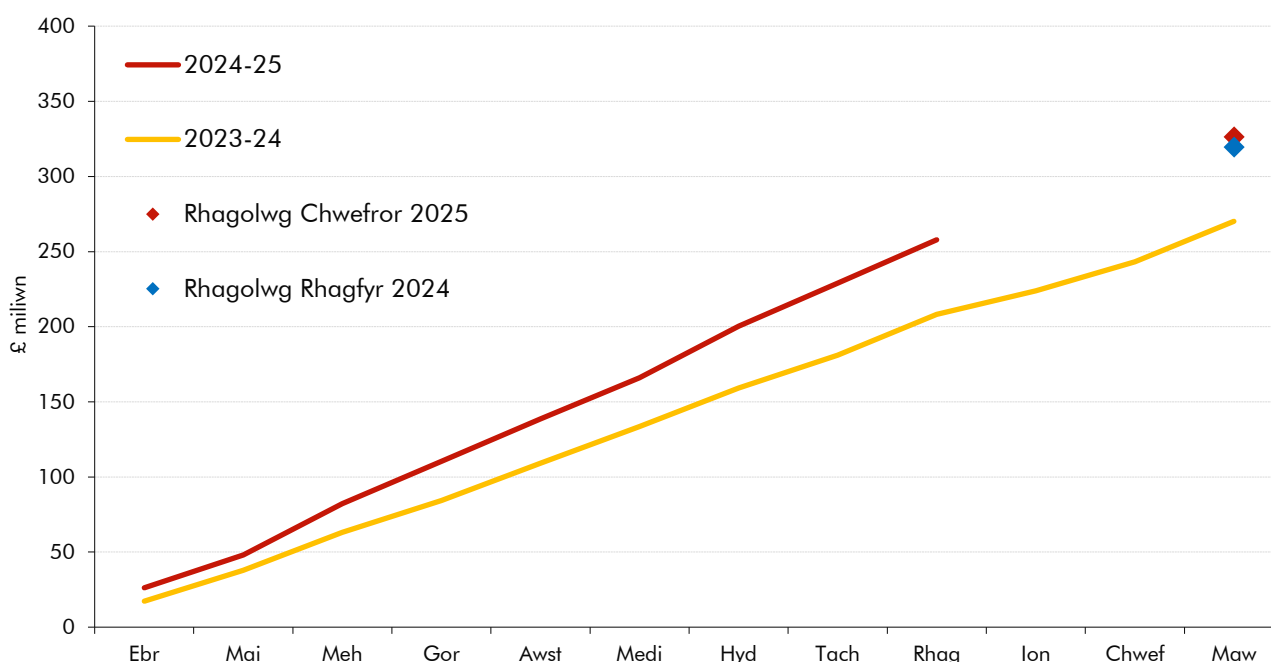
⁴ Am fwy o fanylion, gweler: OBR, *Sylwebaeth ar Gyllid y Sector Cyhoeddus: Rhagfyr 2024*, Ionawr 2025.

Treth trafodiadau tir

Datblygiadau diweddar

- 1.5 Mae Siart 1.1 yn cyflwyno alldro derbynebaw LTT misol ar gyfer 2024-25 ac yn eu cymharu â rhagolwg mis Rhagfyr ar gyfer derbynebaw. Yn y naw mis o ddata alldro a gyhoeddwyd ar gyfer 2024-25 mae derbyniadau i fyny 23.9 y cant, £49.7 miliwn ar lefelau 2023-24. Mae cryfder parhaus yn y tri mis o ddata alldro a ryddhawyd ers y rhagolygon ym mis Rhagfyr, mewn eiddo masnachol yn bennaf, wedi ein harwain i adolygu'r rhagolygon o £6.8 miliwn (Tabl 1.1).

Siart 1.1: Derbyniadau alldro treth trafodion tir cronus

Ffynhonnell : ACC, OBR

- 1.6 Mae'r rhagolwg LTT yn seiliedig ar y rhagolygon ar gyfer y farchnad eiddo ledled y DU ac asesiad o a yw marchnad eiddo Cymru yn gwyro o ragolygon y DU a pha mor bell y mae'r farchnad eiddo yn gwyro oddi wrth ragolygon y DU. Yn absenoldeb tystiolaeth i'r gwrthwyneb, ein rhagdybiaeth gychwynnol yw bod prisiau a thrafodion eiddo Cymreig yn symud yn unol â'r rhai ledled y DU gyfan. Mae'r rhagdybiaeth honno'n cael ei chynnal yn y rhagolwg hwn o ystyried bod data alldro yn dangos bod newidiadau diweddar mewn prisiau tai ar draws y ddwy wlad wedi dilyn llwybrau tebyg. Mae risgiau yn gysylltiedig â'r dybiaeth hon, fel y posibilrwydd bod unrhyw newidiadau pellach mewn cyfraddau llog yn effeithio ar farchnad eiddo Cymru yn wahanol i weddill y DU.

Rhagolygon diweddaraf

- 1.7 Mae Tabl 1.1 yn dangos y rhagolwg LTT wedi'i ddiweddaru a'r newidiadau ers mis Rhagfyr. Mae cyfanswm derbynebaw wedi'u diwygio i fyny £5.6 miliwn (1.4 y cant) ar gyfartaledd y

flwyddyn, gan adlewyrchu'r cryfder a welwyd mewn derbyniadau masnachol yn y misoedd diwethaf i raddau helaeth.

1.8 Torri'r gwahaniaeth cyfan i lawr drwy gydran:

- **Mae derbyniadau prif gyfraddau preswyl yn newid yn fras o'r rhagolygon ym mis Rhagfyr.** Gwnaed newid bach i gostau'r polisi rhyddhad anheddau lluosog (MDR), gan mai dim ond i brif gyfraddau y bydd yn cael ei gymhwyso, sef £1.3 miliwn y flwyddyn (0.6 y cant) y flwyddyn.
- **Mae derbyniadau o gyfraddau uwch ar eiddo preswyl ychwanegol wedi cael eu diwygio i lawr £4.0 miliwn (4.0 y cant) ar gyfartaledd y flwyddyn.** Mae hyn i raddau helaeth yn adlewyrchu alldro ychwanegol ychydig yn wannach ers rhagolwg mis Rhagfyr a'r newid i'r polisi MDR a eglurwyd uchod.
- **Mae derbyniadau eiddo masnachol wedi'u diwygio i fyny £8.5 miliwn (11.3 y cant) y flwyddyn ar gyfartaledd sy'n adlewyrchu cryfder parhaus yn y tri mis ychwanegol o ddata ers ein rhagolwg ym mis Rhagfyr.**

Tabl 1.1: Rhagolwg treth trafodion tir: diweddariad Chwefror 2025

	£ miliwn						
	Alldro	Rhagolwg					
		2023-24	2024-25	2025-26	2026-27	2027-28	2028-29
Cyfanswm LTT							
Rhagolwg mis Rhagfyr	270	319	338	371	410	446	481
Diweddariad mis Chwefror	270	326	343	377	415	452	486
Newid		7	5	5	5	5	6
Prif gyfraddau preswyl							
Rhagolwg mis Rhagfyr	140	167	179	202	230	256	281
Diweddariad mis Chwefror	140	167	181	204	231	257	282
Newid		0	1	1	1	1	1
Cyfraddau uwch ar eiddo ychwanegol							
Rhagolwg mis Rhagfyr	62	74	90	98	106	113	119
Diweddariad mis Chwefror	62	71	86	94	102	108	114
Newid		-2	-4	-4	-4	-5	-5
Masnachol							
Rhagolwg mis Rhagfyr	67	79	68	71	74	77	81
Diweddariad mis Chwefror	67	88	76	79	83	86	90
Newid		9	8	8	8	9	9
Ffynhonnell: OBR							

Ffynhonnell: OBR

Treth gwarediadau tirlenwi

- 1.9 Mae Tabl 1.2 yn dangos y rhagolwg LDT wedi'i ddiweddaru. Mae'r diwygiad o £3.5 miliwn ar i fyny mewn derbyniadau yn 2024-25 yn adlewyrchu'r ffaith bod derbyniad arian parod mawr untro wedi'i gynnwys yn ymwneud â thaliad wedi'i oedi o 2018-19 a dderbyniwyd yn nhrydydd chwarter y flwyddyn. O 2025-26 ymlaen mae'r rhagolwg wedi'i ddiwygio i fyny

Rhagolygon treth wedi'u diweddaru

£0.5 miliwn y flwyddyn ar gyfartaledd oherwydd y cryfder parhaus yn yr alldro. Mae disgwyl i un o'r safleoedd tirlenwi mwyaf yng Nghymru gau yn 2025-26. Mae hyn yn cynrychioli risg anfantais i'r rhagolwg gan y gallai rhywfaint o wastraff a fyddai wedi cael ei dirlenwi yno gael ei ddargyfeirio i Loegr neu i ddulliau gwaredu gwastraff amgen.

Tabl 1.2: Rhagolwg treth gwarediadau tirlenwi: diweddariad Chwefror 2025

	£ miliwn						
	Alldro	Rhagolwg					
	2023-24	2024-25	2025-26	2026-27	2027-28	2028-29	2029-30
Rhagolwg mis Rhagfyr	30	31	32	31	31	30	29
Diweddariad mis Chwefror	30	34	33	32	31	30	30
Newid		3.5	0.4	0.4	0.5	0.5	0.5
Ffynhonnell: OBR							

2 Gwerthuso rhagolygon blaenorol

2.1 Mae asesu perfformiad rhagolygon y gorffennol yn bwysig ar gyfer tryloywder ac atebolrwydd, ac ar gyfer nodi meysydd i'w gwella. Rydym yn gwerthuso'r rhagolygon blaenorol yn rheolaidd mewn *diweddariadau* WTO ac yn gwneud hynny eto yma, gan edrych ar y canlynol:

- Rhagolwg Rhagfyr 2021 ar gyfer **cyfraddau treth incwm Cymru** yn 2022-23;
- Rhagolwg mis Chwefror 2023 ar gyfer **treth trafodiadau tir** yn 2023-24; a
- Rhagolwg Chwefror 2023 ar gyfer **treth gwarediadau tirlenwi** yn 2023-24.

Cyfraddau treth incwm Cymru

2.2 Cynhyrchwyd rhagolygon WTO *Rhagfyr 2021* pan fod yr economi yn dal i fod yng nghanol y pandemig ac yng nghanau cynnar cyfnod chwyddiant uchel a fyddai'n gwaethgu gan ddechrau'r rhyfel Wcráin, a helpodd i ysgogi twf enillion enwol cryf hirfaith. Roedd y rhagolygon yn seiliedig ar ragolygon economi'r DU gyfan a gyflwynwyd yn *rhagolygon economaidd a chyllidol* Hydref 2021, Arolwg Incwm Personol 2018-19, data alldro TWE ledled y DU i Awst 2021, amcangyfrif cychwynnol ar gyfer data alldro hunanasesu ar gyfer 2019-20, a'r wybodaeth TWE amser real ddiweddaraf gan CThEM.

2.3 Mae Tabl 2.1 yn dangos bod cyfraddau Cymru o alldro treth incwm yn 2022-23 wedi gorbwyso rhagolygon Rhagfyr 2021 o £140 miliwn (5.7 y cant). Dyma'r gwahaniaeth rhagolygon blwyddyn ail fwyaf ers i ni ddechrau rhagweld cyfraddau Cymru, er yn llawer llai na'r gwahaniaeth a ragwelir o 15.5 y cant ar gyfer 2021-22. Gellir priodoli'r gwahaniaeth o £140 miliwn i dri ffactor:

- Mae'r gwahaniaeth sy'n gysylltiedig â **phenderfynyddion economaidd rhwymedigaethau treth incwm** yn cynhyrchu £88 miliwn o'r gwahaniaeth a ragwelir ym mis Rhagfyr 2021 bron i ddwy ran o dair o'r gwall cyffredinol. Mae hyn i raddau helaeth yn adlewyrchu cyflogau a chyflogau yn arbennig o uwch na'r disgwyl. Roedd rhagolwg mis Rhagfyr yn tybio twf enillion o 4.0 y cant o'i gymharu â thwf alldro o 6.1 y cant yn 2022-23.
- Mae'r **gwahaniaeth modelu cyllidol** yn cyfrannu £50 miliwn (35 y cant) at y gwahaniaeth cyffredinol. Mae hyn yn adlewyrchu llusgo cyllidol uwch na'r disgwyl, a gynhyrchir gan gynydd yn nifer y trethdalwyr a'r rhai sy'n talu'r gyfradd uwch o dreth incwm. Cafodd hyn ei yrru gan y cryfder cyflog enwol annisgwyl a amlygwyd uchod, gan arwain at gyfradd dreth effeithiol a oedd yn uwch na'r disgwyl. Mae'r

effaith llusgo ariannol yn cael ei gwrthbwysu ychydig gan gyfran Cymru o dreth incwm NSND cyffredinol y DU yn is na'r disgwyl.

- Mae'r gwahaniaeth oherwydd **polisïau a gyhoeddwyd wedi hynny** wedi creu diffyg o £3 miliwn (dim ond 2 y cant o'r gwahaniaeth). Mae hyn i raddau helaeth yn adlewyrchu gwrthdroi'r ardoll lechyd a Gofal Cymdeithasol a gynhwyswyd yn ein rhagolwg ym mis Rhagfyr 2021 ond a ollyngwyd wedyn.

2.4 Mae WTO Rhagfyr 2024 yn dangos sut mae'r rhagolygon ar gyfer 2022-23 a ddilynodd y rhagolwg cychwynnol hwn ym mis Rhagfyr 2021 o'i gymharu â'r alldro yn y pen draw. Roedd y pum rhagolwg dilynol yn llawer agosach at y tro terfynol, gyda chamgymeriad absoliwt cyfartalog o 0.7 y cant, yn bennaf oherwydd bod twf cyflogau a chyflogau ledled y DU wedi hynny yn llawer agosach nag y cafodd ei ragweld.

Tabl 2.1: Cyfraddau treth incwm Cymru yn 2022-23: rhagolygon yn erbyn alldro

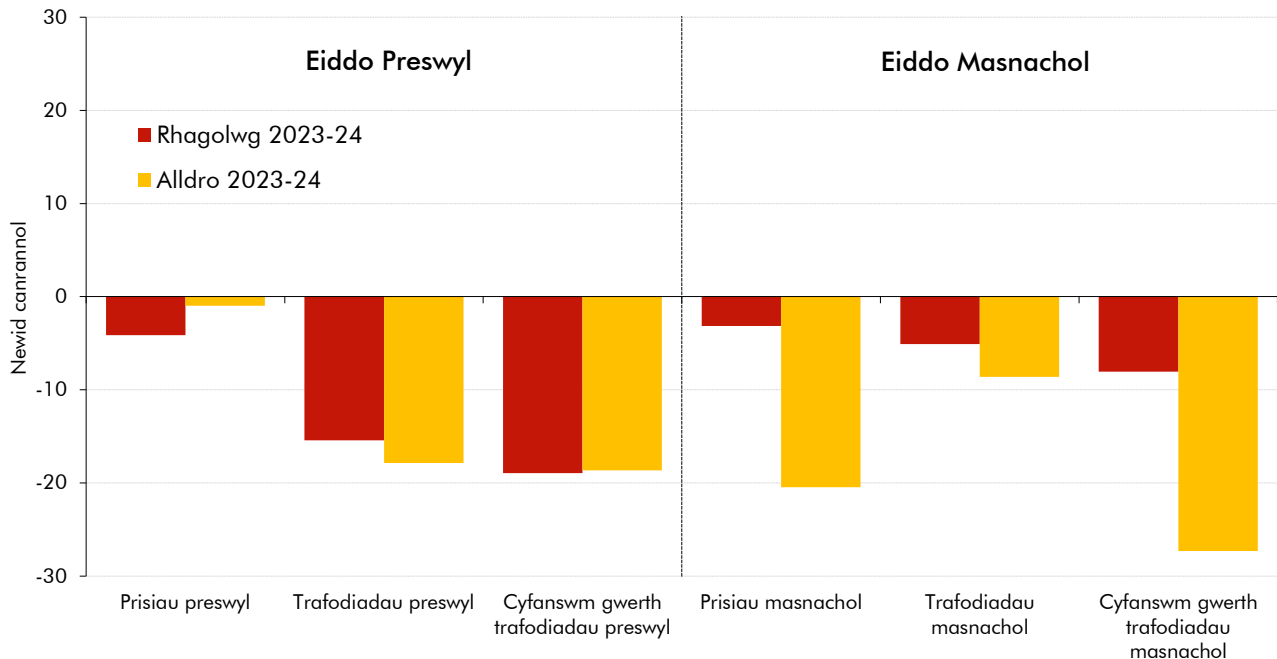
	£ miliwn					
	Rhagolwg	Alldro	Gwahaniaeth	ac o hyn:		
				Penderfynyddion economaidd	Modelu cyllidol	Newidiadau polisi
Cyfraddau treth incwm Cymru	2,478	2,618	140	88	50	3
Ffynhonnell: OBR						

Treth trafodiadau tir

2.5 Mae Tabl 2.2 yn dangos bod rhagolygon mis Chwefror 2023 ar gyfer derbyniadau LTT yn 2023-24 wedi dod i mewn ar £270 miliwn, £42 miliwn (13.6 y cant) yn is na'r disgwyl. Mae cyfanswm gwerth is na'r disgwyl o drafodiadau yn esbonio tua 60 y cant o'r diffyg cyffredinol - wedi'u labelu yn 'benderfynyddion economaidd' yn y tabl. Mae Siart 2.1 yn dangos bod:

- **Yn y farchnad eiddo preswyl yng Nghymru**, gostyngodd prisiau preswyl 1 y cant yn hytrach na'r gostyngiad 4.2 y cant a ragdybiwyd yn y rhagolwg ym mis Chwefror 2023. Cafodd hyn ei wrthbwysu rywfaint gan ddirywiad mwy craff mewn trafodiadau na'r rhagolwg o 17.9 y cant o'i gymharu â'r gostyngiad a ragwelir o 15.4 y cant. Gyda'i gilydd, arweiniodd hyn at werth trafodion preswyl yn gymharol agos at ddisgwyliadau.
- **Fodd bynnag, roedd y canlyniadau ym marchnadoedd eiddo masnachol Cymru** yn wannach na'r disgwyl, wedi'u gyrru'n bennaf gan ostyngiad mawr mewn prisiau o 20.5 y cant, o'i gymharu â chwymp 3.2 y cant. Roedd trafodion masnachol hefyd ychydig yn wannach na'r disgwyl. Roedd hyn yn cyfuno i gynhyrchu gostyngiad o 27.3 y cant yng nghyfanswm gwerth trafodion masnachol, dros dair gwaith yn wannach na'r disgwyl.

Siart 2.1: Trafodion a phrisiau eiddo: rhagolygon yn erbyn alldro

Ffynhonnell: OBR

2.6 Mae Tabl 2.2 yn gwahanu'r diffyg a ragwelir o £42 miliwn i'r tair marchnad LTT unigol:

- **Roedd y prif gyfraddau preswyl** yn tangyflawni'r rhagolygon o £10 miliwn (6.4 y cant). Mae hyn yn fwy na'r hyn a eglurir gan wall modelu cyllidol. Yn benodol, roedd alldro yn chwarter olaf y flwyddyn 2022-23 flaenorol, nad oedd ar gael ar adeg y darogan, yn wannach na'r hyn a ragdybir yn y rhagolygon. Mae hyn yn cael ei wrthbwysu'n rhannol gan drafodion sy'n dal ychydig yn gryfach na'r disgwyl.
- Roedd diffyg o £3 miliwn mewn **cyfraddau uwch ar dderbyniadau eiddo** ychwanegol, o'i gymharu â'r rhagolygon, a esboniwyd eto gan y camgymeriad modelu cyllidol.
- Roedd diffyg **derbyniadau eiddo masnachol** o £30 miliwn, gan gyfrif am oddeutu 70 y cant o'r amcangyfrif cyffredinol o danamcangyfrif. Esbonnir hyn yn gyfan gwbl gan y gostyngiad manylach yng ngwerth trafodion, a oedd yn cael ei yrru i raddau helaeth gan brisiau is na'r rhagolwg, fel yr eglurwyd uchod. Yn rhannol wrthbwysu'r syndod anffafriol hwn oedd syndod wyneb i waered o £9 miliwn yn gysylltiedig â modelu cyllidol. Mae hyn yn rhannol yn adlewyrchu'r effeithiau cyfansoddiadol, oherwydd perfformiad cryfach trafodion sy'n agosach at frig y dosbarthiad.

Tabl 2.2: Derbyniadau treth trafodiadau tir yn 2023-24: rhagolwg yn erbyn alldro

	£ miliwn					
	Rhagolwg Alldro Gwahaniaeth			ac o hyn:		
				Penderfynyddion economaidd	Modelu cyllidol	Newidiadau polisi
Cyfanswm rhagolwg LTT	312	270	-42	-26	-16	0
ac o hyn:						
Prif gyfraddau preswyl	150	140	-10	12	-21	0
Cyfraddau uwch ar eiddo ychwanegol	65	62	-3	2	-4	0
Masnachol	97	67	-30	-39	9	0
Ffynhonnell: OBR						

Treth gwarediadau tirlenwi

2.7 Mae Tabl 2.3 yn cymharu ein rhagolwg LDT ym mis Chwefror 2023 i alldro, gan ddangos diffyg cyffredinol o £11.3 miliwn (27.7 y cant). Mae hyn yn cael ei briodoli'n llwyr i newidiadau modelu cyllidol ac yn cael ei yrru'n bennaf gan ddirywiad cryfach na'r disgwyl mewn gwastraff cyfradd safonol ar ôl yr uchafbwynt ar ôl Covid. Ar gyfartaledd, roedd derbyniadau yn £11.6 miliwn yn nhri chwarter cyntaf 2022-23, cyn gostwng i £7.4 miliwn yn y chwarter olaf, ar ôl i ragolygon 2023-24 gael eu cynhyrchu.

Tabl 2.3: Derbyniadau treth gwarediadau tirlenwi yn 2023-24: rhagolwg yn erbyn alldro

	£ miliwn					
	Rhagolwg Alldro Gwahaniaeth			ac o hyn:		
				Penderfynyddion economaidd	Modelu cyllidol	Newidiadau polisi
Cyfanswm rhagolwg LDT	41	30	-11	0	-11	0
Ffynhonnell: OBR						

Mynegai siartiau a thablau

Pennod 1	Rhagolygon treth wedi'u diweddarau	
	Siart 1.1: Derbyniadau alldro treth trafodion tir cronrus.....	2
	Tabl 1.1: Rhagolwg treth trafodion tir: diweddariad Chwefror 2025	3
	Tabl 1.2: Rhagolwg treth gwarediadau tirlenwi: diweddariad Chwefror 2025.....	4
Pennod 2	Gwerthuso rhagolygon blaenorol	
	Tabl 2.1: Cyfraddau treth incwm Cymru yn 2022-23: rhagolygon yn erbyn alldro.....	6
	Siart 2.1: Trafodion a phrisiau eiddo: rhagolygon yn erbyn alldro	7
	Tabl 2.2: Derbyniadau treth trafodiadau tir yn 2023-24: rhagolwg yn erbyn alldro	8
	Tabl 2.3: Derbyniadau treth gwarediadau tirlenwi yn 2023-24: rhagolwg yn erbyn alldro ..	8

